

NÉP BARÁTJA.

KIADJA A' PESTI KÖZÉPPONTI VÁLASZTMÁNY.

A' ki mint vet, úgy arat.

Magunkra maradtunk.

Faluhosszat beszélnek, hogy a' király megszökött! — Magyarországon pedig ezen megszökni körülbelül azt jelenti, mikor valami jó madár pandurt lát, és eszébe jut, hogy pejlovának nem hogy az árát adta volna meg, de még csak meg sem mondta a' gazdának, — hogy elviszi; — lehet a' pandur láttára a' vér a' talpába száll, elkezd valamivel gyorsabban lépni, úgy hogy futásnak is beillik, és siettében ajtót sem keres, hanem a' kerítésen keresztül megy a' merre mehet, — és a' pandur hátulról összevissza hunczfutolja, de ő erre nem is hallgat, végre pedig az erdősűrűbe bujlik, az emberek pedig azt beszélnek, — hogy ő kigyelme rosz fát tett a' tűzre, és ezért megszökött. Ebből áll a' megszökésnek legrövidebb magyarázata.

Ebből az sül ki, ha hogy a' király megszökött. — bizonyosan rosz fát tett a' tűzre!

Sokan szeretnék tudni, micsoda fa lehetett az, mit a' király a' tűzre tett? mi lett volna egyéb, mint akasztófa, a' mit uton utfélre építettek a' királyok, különösen pedig a' mienk, kit ugyan mi soha, de soha sem láttunk, sem magát, sem az édes apját, és azt sem tudtuk bika-e vagy üsző, füle van-e vagy szarva, — de

azt mindenki tudta, hogy a' király szokott akasztatni!... Ez aztán szép mesterség, akárkitől tanulta legyen ő felsége, és ezen mesterséget tartsa is meg uri familiájának szép dicsőségére!

Talán emlékeznek arra, hogy a' király Jellasicsot nevezte ki maga helyett, azaz a' maga képébe, de aztán észrevette, hogy roszul tette a' mit tett, mert Jellasics olly komisz ember, kinek nemhogy képe lenne az, a' mi másoknak az arcza, hanem biz az valóságos pofa, tehát Jellasics után most meg valami Vindisgrécz nevű embert nevezett maga helyett, a' mi azonban annyi az előbbihez képest, mint a' pumi meg a' kuvasz, az az: mind a' kettő kutya! — Vindisgrécz tehát azon kutyaságon törte a' fejét, — a' mellyikbe Jellasicsnak benntörött a' bicskája; azaz: Magyarországot rabigába kívánná hajtani, a' miből isten minket úgy segíljen, de semmi sem lesz!

A' király tuskén bokron keresztül Ollmücz nevű városba illantott, és onnét izengeti Vindisgrécznek, hogy Bécsset lövesse össze, aztán ha ott készen leszen, jöjön Pestre, és a' magyarokat akasztassa sorba!... Itt az a' rosz fa, a' mit a' király tűzre tenni méltóztatott azon kívül,

hogy rutul megszökött, a' mi pedig nem illik a' királyhoz kiról azt mondják, hogy s z e n t.

Lássák édes atyámfiai, mire nem vetemedik az emberi gazság, midön a' királyok azt hazudják magukról, hogy a' király személye s z e n t! Oh boldogságos isten, én a' kalendáriumban annyi szentnek nevét láttam, és a' mint mondják, még ott nincs is benn valamennyinek a' neve, de hát azt mondd meg jó istenem, vajjon a' sok közül mellyik lett azért s z e n t, mert népeit utolsó krajezárig adoztatta, és halomra lövette?

Világesebb az egész, egyéb nem is, mert midön a' királyra rámozolták a' s z e n t nevet, vakítani akarták a' világot, hogy a' királyok akármit cselekedjenek, habár nyuznák is a' népet, ezek azon nyugodjanak meg, mert a' király s z e n t és így a' mit cselekszik, mint előbb is mondám, ha a' népnek börtét lehuzná is, azt mind s z e n t tette! —

Ebben van aztán az ámitás!

De már ki is volna olly eszeveszett, hogy elhigye, miként egy ember, a' ki király létére szinte ugy két lábú mint én vagy más, kit király létére is ugy ki lel a' hideg, mint engemet vagy mást, és kit — mint tudjuk, a' mi királyunkat — minden nap a' nyavalya tör, ugy hogy hanyat-homlok vágja magát, — ujra azt mondom, az ilyen gyamoltalan embert, ki hinné, — hogy s z e n t!

Már pedig ugy volt a' parancsolat, hogy a' királyt s z e n t nek higyük, — azaz, ha ágyuztatja a' népet, akkor is s z e n t, — ha a' sok status-adósság fejében felszedett pénzből jól fölgazdálkodik, és a' fizetésre kerülván a' dolog, a' fizetést népei nyakára tolja, akkor is s z e n t, ha a' saját királyi szavával megerősített törvényeket esküje daczára megszegi, még az eskütörés daczára is s z e n t! sőt azt akarják velünk elhíttetni, hogy mikor, a' vérszopó király alávaló módon megszökik, mi olly szamarak legyünk, és azt higyük, hogy a' király még akkor is s z e n t!

De már ezt, esküszöm a' magyarok istenére, én el nem hiszem! Mátyás király legigazságosabb király volt, és holta után még sem tud-

juk, hogy szentté lett volna; mire való tehát az a' bolondítás, hogy egy ilyen ágyuztató király mig él, addig s z e n t, aztán ha meghal, megyen a' pokloknek mélységes fenekébe, megszenvedni az ártatlanok véreért. Köszönöm én az ilyen szentséget, de tudom hogy Ferdinand, ezen földi szentség mellett alig látja a' mennyországot.

De még az édes apja is alig látta ám a' mennyeknek országát, pedig mig eleven volt, arról is csak az a' parancsolat volt, hogy s z e n t, pedig holta után, a' veréb se csirrent Ferencz uram szentségéről, mert a' fekete bankóért mai napig is azt beszélék Ferencz uráról, hogy pokol fenekére való.

Nem is kell mondanom, mi volt a' fekete bankó históriája, mert arra sokan elég szomoruan emlékeznek, kiket Ferencz ur koldussá tett, pedig a' parancsolat szerint ő is, mint király, mig élt, szinte s z e n t volt, csak hogy ezt kevés ember hitte, az is mind sült bolond volt.

Ebből látható, hogy a' királyok szentsége istenkáromlás, mert élő s z e n t az isten maga, de nem a' királyok, kik felfuvalkodottságukban földi istenek akarnak lenni, mint Nabuchodonozor, ki annyira kevély volt, hogy nemcsak s z e n t nek, de i s t e n nek kiáltotta magát, a' miért ugy megbüntette az isten, hogy földön futóvá lett, — épen ugy mint Ferdinánd, és mint a' barom a' fűvön legelészett!

Aztán ki látott olyan szentet, a' ki minduntalan szökik, és népeire áldás és béke helyett ágyukat küld! — A' czigányt a' nóta után fizetik, valamint a' szentséget is egy határ jó cselekedet után szokták az embernek holta után osztogatni, legkevesebbé s z e n t tehát egyik vagy másik király, kinek nevében és parancsolatjára faluinkat terméseinkkel együtt felgyújtják, testvéreinket és rokonainkat pedig embertelen módra megnyuzzák, megfertöztetik, vagy megölik. Ha még aztán az ilyen király is s z e n t, ugy a' lólopókkal lesz tele mennyeknek országa, mert ezek legalább az embereknek békét hagynak, és mentségükre szolgálhat egy vagy több nyomorúság, de a' király nem szorult zsarolásra, mint-

hogy eddig olyan bolondok voltunk, hogy utolsó fillérjeinket is a' királynak adtuk, és arról soha sem adott számot.

Most ott vagyunk, hogy magunkra maradtunk, mert a' király tüskén-bokron keresztül megszökött!

Csak hadd szaladjon, a' merre tud, mi pedig azt mondjuk, a' mit a' nóta mond: hogy

Nem bánom én, ha el is, ha el is,

Megélek én egyedül magam is!

Eddig is csak amugy hírből tudtuk, hogy van valahol egy ember, a' kit királynak hívnak, de kinek kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy a' magyarokat meglátogassa; azért tehát csak tesszen futni, a' merre tetszik, Magyarországon csak egy patkószeg sem mozdul meg a' helyén bánatában, — azt a' három millió pengő forint fizetést pedig oda adjuk a' háboru által megkárosult atyánkfiaiainknak!

Mi lesz tehát belőlünk? hát biz az lesz, — hogy Magyarországon tizenöt millió ember lévén, — lehetetlen, hogy a' király után fusson valamennyi, tehát csak szépen itthon maradtunk

mi valamennyien! Továbbá: ha a' király elszökött, azért nem szöktek el a' mi törvényeink, a' mellyeknek nem csak mi, hanem a' király is tartozik engedelmeskedni; ebből aztán az következik: hogy valamint ez előtt ugy ezután is a' törvényeknek engedelmeskedünk. mert a' törvények szentek, miután a' törvények a' nép boldogságára vannak; és ha még szüksége leszen az országnak törvényekre, ott van az országgyűlés, majd tudja, mi a' kötelessége?

Ne busuljunk tehát azon, ha azon cifra ur megszökök, ki nem elégszik meg azzal, hogy király, hanem erőnek erejével szent is akar lenni, mert az ilyen eleven szent nekünk esztendőnkint három millió pengő forintba kerül, azonkívül pedig ágyuztat is bennünket.

Itt vannak a' törvények, engedelmeskedjünk azoknak, nem is kell félnünk, hogy a' törvények megfogyjanak, mert itt leszünk magunk, és csinálunk újakat; a' király pedig ha itt hagyott bennünket jó, maga lássa, ha megbánja, de mi isten ugy segítjen, egy eszpet sem bánjuk, — hogy magunkra maradtunk!

V a s G e r e b e n .

Ha én király volnék.

Ha én király volnék, isten látja lelke,
Örökkön örökké bálnám, hogy születtem;
Égetné szívemet, mint a' tűz parázsa
Aranyos királyi széke ragyogása.

Ha én király volnék, engesztelés végett
Megölelném a' rég sanyargatott népet.
Sírva mondanám, hogy áldásom reátok,
Engem az életben többé soh'se láttok!

Ha én király volnék, én tölem végtére
Palotám küszöbét vad fű nőhetné be,
Elhagynám a' várost, elhagynám hazámat,
Egy kísérem lenne csupán — a' búbanat.

Ha én király volnék nem vón' maradásom,
Sem az emberek közt, sem a' más világon;
Nyakamat a' hóhérpallos alá vetném,
Nem szólnék ellene, mert megérdemelném!

Lévai József

Isten szól a' mostani eseményekben!

Senki előtt nem ismeretlen dolog az már, hogy mostanság a' mi legnagyobb ellenségünk maga a' királyi család; pedig a' király a' magasságbeli isten előtt erős esküvéssel fogadta, hogy az ország törvényeit mind maga megtartja, mind mások által megtartatja, és az ország szabadságait nem sérti, sőt megőrzi kötelessége szerint.

És ezen erős esküvés, mellyet istennek fogadott a' király koronázásakor tömérdek népesség előtt, most általa semmibe vétetik, sőt a' ki erre közelében emlékeztetné őt, még tőle büntetést is vonna fejére igaz mondásaért.

Ennyire jutottunk, hogy saját királyunk, — kit majdnem bálványképen imádtunk, reánk uszítja a' vadráczok és rabló horvátok hadát, ellenünk lázítja az oláhságot, ellenünk küldi zsoldos seregét; fejünkre gyújtatja házainkat, elégség-tárainkat; megfertőzteteti szüzeinket, legyilkoltatja véreinket, és csak isten a' mondhatója, még mennyi irtózatot pusztítást vitet véghez hazánkban, mellynek minden hantját őseink vérökkel szerezték meg, és mellyen mi boldogon és szabadon élni akarunk, mint saját vérörökségünkön.

Iszonyu dolgok történtek mostanság édes hazánkban, azon földön, mellyen a' magyar ezer esztendő óta lakik, mellynek kebelében őseink, szülőink, testvéreink és gyermekeink hamvai nyugosznak a' föltámadásiglan. És e' haza most egy eleven sir, melly a' magyarnak ásatott saját királya által. De isten nem engedi, hogy e' sirba mi haljunk, hanem inkább ellenségeinket temetjük bele, mert az örök igazság istene megáldja fegyvereinket, hogy leterithessük a' kiirtásunkra gyülekező hadat, legyen az a' királyé, vagy akárki másé is a' föld hátán.

Él az igazság, él még a' magyarok istene, és élünk mi, kik előtt e' föld szent, és kiknek még elég erőnk van karjainkban, hogy fajunkat kipusztítani ne engedjük.

Bizzunk is atyámiai ügyünk igazságos voltánál fogva istenünkben és saját erőnkben.

Én a' magyart nem félttem, mert még eddig becsülettel megfelelt töröknek, tatárnak, és minden egyéb ellenségeinek. —

Hanem én most más dologról akarok szólni, mellyet nemcsak tudnunk jó, sőt nem tudnunk vétek volna magunk ellen. —

Én tehát azt mondom, hogy úgy érzem, miképen Isten ezen eseményekben nyilatkozik, mintegy kiakarván általuk mutatni azon utat, — mellyet követnünk kell, hogy az ő szent rendletének eleget tegyünk.

Tudjuk azt, hogy Istennek híre nélkül hajunk szála sem eshetik le, és semmi sem történik a' nap alatt, mit ő előrelátó bölcsességében el ne rendelt volna, tanuságára az emberiségnek, mellynek boldogságaért fiát föláldozá, hogy az örök életre megváltson bennünket.

Akkor is rendkívüli dolgok történtek a' világon, mellyek Isten nyilatkozatát jelenték.

Most is az Isten szól le hozzánk a' történetekben, és e' szózatra hallgatnunk szükség, hogy az ő szent akaratja szerint keressük a' földi boldogságnak biztosabb utjait.

Nem arra oktattak-e bennünket gyermekkorunkban, hogy az Isten néha-néha csapásokat bocsát a' földre, hogy az emberek igazabb utra térjenek?

Igy van most is. Csapásokat szenvedünk, mellyek ollyannyira fájnak, hogy felfelfohászunk az örökkévalóhoz, hogy háritsa el fejünkről a' csapásokat. És ő nem háritandja el mindaddig, míg a' bajnak kutforrása létezni fog: — míg a' bün meg nem büntettetik.

És mi a' baj kutforrása? — Az, hogy van egy istentelen királyunk, honnan minden nyomoruság elárad az ország fölött.

És a' bün büntetve mikor lesz? Akkor, ha a' bünös lakolni fog, t. i. megsemmisíttetik. —

És ki a' bünös? ki volna más, mint a' ki-

rály, ki Istennek fogadott esküjét megszegé, ki Isten legdrágább ajándokát, a' szabadságot meg-rabolá, ki saját népét vagy rabszolgaságba sü-lyeszteti, vagy ha ez nem sikerülne, kiirtatni szándékozik, a' pusztítás ördögével szövetkez-vén. —

A' bűn büntetve tehát úgy lesz, ha a' ki-rály elveszti koronáját; a' baj kutforrását pedig bedugni csak úgy lehetséges, ha a' királyság is megszüntettetik örökre, mint az isten rendelé.

Mert atyámiai, van egy régi jövendő szó, mellyet a' tudós emberek titokként őriztek egész maiglan.

Titokban őrizték pedig, mert félték azok-tól, kik ellen ki van benne mondva az ítélet; és mert talán kételkedtek is igazsága felől. Most már nem félnek, és hinni is kezdenek a' jöven-dő szó valóságában, hisznek pedig azért, mert bölcseségökben látják, hogy az események mind oda czéloznak.

És e' nagy jövendőszó ez:

„1850-ik esztendőben egy koronás fő sem leend Európában, mert a' vé-res háborúk lángjai elolvasztják a' koronákat, mint elolvad a' hó a' ta-vaszi meleg szelek fuvása előtt.“

Ime, itt vannak a' véres háborúk lángjai, mellyeket a' királyok hitszegése gerjesztett.

És a' jövendő teljesülésének határa már csak egy esztendő. —

És a' francia nemzetnél már beteljesedett a' jövendölés. Mert ottan nincsen már király. A király székét a' véres háboru lángjai hamuvá é-geték, és a' korona elolvadt a' lángok alatt.

Ime! atyámiai! miként szól isten az ese-ményekben, mellyek félszázaddal ezelőtt már megjövendöltetének.

Minden, de minden arra mutat, hogy a' jö-vendölésnek nálunk is teljesülnie kell. —

Várjuk be azon nagy időt, melly megjö-vendőtettet; és hogy az készületlenül ne lépjen meg bennünket, elmélkedjünk arról, hogy hát akkor minő állapotba jutunk.

Azon állapot respublicának, vagyis ma-gyarul köztársaságnak nevezetlik: és én legközelebb megmagyarázandom kigyelmetek-nek mi az a' köztársaság? és megfejtendem azt, mennyivel különb állapot ez a' királyságnál.

Imádkozzunk, atyámiai, hogy e' dologban Isten világosítsa meg elménket.

ATÁDI VILMOS.

A' c h o l e r á r ó l.

Én, a' ki ezt írom szántóvető gazda fia vagyok, apámnak kedve volt engem taníttatni, nekem kedvem ta-nulni, tehát én az orvos-tudományt tanultam meg.

Tudományomból akarok közleni a' magyar néppel valamit az épen most hazánkban terjedező cholera-ról, nemcsak azért, mert ezt állásomnál fogva is kötelessé-gemnek tartom; hanem azért is, mert minekutánna a' magyar népnek annyi rácz, horvát, oláh, szász ellensége már sokat pusztított belőle: azt szeretném, hogy beteg-ség által egy se vesszen el, de megérje minden ember azt a' nemzeti ünnepet, melyet akkor tartunk országosan, midőn valamennyi ellenségeinket legyőztük.

Legelőbb is közleni valóban hálát Istennek kiál-tok azért, hogy a' cholera most nálunk sokkal kímélősebb

mint az 1831-dik esztendőben. Ugyanis most legelsőben csak mint hasmenés vagy hashajtás mutatja magát; a' ki hasmenését okosan megállítja, az nem esik cholera-ba.

Már most az a' kérdés: hogyan lehet okosan a' hasmenést megállítani? Én a' sok mód közül csak azt választom, a' mit minden gazdasszony vagy leány, a' ki vizet forralni és főzőkanalat forgatni tud, ha figyelmez szavaimra, megtehet apjának, férjének, testvéreinek, ma-gának. Tehát —

Lesz a' háznál egy kis darab fehér keményítő, vagy árpa kása, vagy rizs kása. Akármellyik legyen, porrá kell törni, belőle öt újcspetnyit kis pohárnyi hi-degvízzel egy kis csuporban vagy bögrében össze kel-keverni, és a' tűzhöz téve fölforralni annyi ideig, min-például a' tészta megfőhet; ekkor el kell a' tűztől húzni

és egy késhegynyi gyömbért kell hozzávetni, folkavarni, fődöt tenni reá és hagyni míg langyosra kihült.

A' kinek ez nincs inyére, hozzon a' patikából két garasára szálep port 's tartsa készen a' háznál. Ebből egy késhegynyi is elég, de ezt tovább kell főzni, t. i. addig, míg egészen szét nem főtt 's főzés közben mindég kavarni. — A' többiben úgy bánják vele mint föntebb mondtam.

Hasonlókép azon fű, melyet az alföldön vérfűnek vagy csabavérnek hívnak 's vérhasban használnak, megfőzve ugyanezen szolgáltatot teszi.

Ha egyik vagy másik így nem lenne inyére, tegyen hozzá annyi eczetet vagy citrom levet, hogy kellemes savanyú legyen.

Ezen főzetéket nem kell egyszerre meginni, hanem koronként, például, minden félóraban csak egy kanálnyt vagy is egy kortyot. Ezek a' hasmenést minthogy megállítják. okos ember nem undorodik tőlük, mert fűben fában adta Isten az orvosságot.

Étele ilyenkor az embernek jó sűrű rántott lé legyen 's inkább éhezze, mint jól lakják. A' hasát, ha érzékeny, kösse be meleg kendővel.

Ha valaki a' hasmenésben ezen házi orvosságot venni nem akarja, és a' cholera kitört rajta, a' cselédek azon ne ijedjenek meg. Egyik készítsen szennyest lepedőt, hajtogassa össze, tegye az ágyba, másik vetköztesse le a' beteget, vezesse bele; ekkor álljanak kezének, lábainak, hátának, mejjének, dörzsöljék folyvást vagy ruhadarabbal vagy pusztá kézzel; az alatt egy harmadik tegyen a' tüzhöz vizet; tegyen oda egy darab követ vagy téglát, tálban vagy lábasban homokot vagy gorombán tört sót, vagy ha egyik sincs, földet, 's melegitse meg jól.

A' forróvizet töltse egy butykosba vagy kökorsóba dugaszolja be jól, hogy a' víz belőle ki ne folyhassék, tegye a' beteg talpaihoz, lábai közé. A' meleg homokot vagy földet takarítsa egy zacskóba, tegye a' mejjére, — hasára, czombjaira. —

Mind ezen faradság arra való, hogy a' beteg kimelegedjék és megizzadjon, tehát be is kell jól takarni, és a takaró alatt folyvást dörzsölni.

Az összehajtogatott szennyest lepedő arra való, — hogy a' tiszta ágyat el ne rútsa; ezt, ha a' beteg izzadni kezd ki kell alóla venni, hogy szárazon maradjon.

Ha a' hasmenésben nem akarta azon orvosságot venni, már most rá kell arra fogni igazán.

Igy ha minden kéz össze dolgozik, lehet egymáson segíteni, mert az Isten is csak azon segít, a' ki segítséget akar.

Ha valakinek a' hasa igen korog, mind úntalan hajtja, reszeljenek neki tormát, tegyék egy kis tarisznyába, lapitgassák el szépen és azon laposan tegyék a' gyomrára vagy hasára és hagyják rajta még azután is egy kis ideig, mikor a' beteg azt mondja, hogy vegyék le, mert csíp.

Ebben a' betegségben a' beteg nagy forróságot érez, egészséges ember pedig ha hozzányúl oly hidegnek találja mint a' békát; azért a' beteg a' hőségérzés miatt mindent lehány magáról. Ezt nem kell a' betegre hagyni, hanem be kell őt takarni 's akármit mond, melegengetni, dörzsölni mindaddig, míg az ember őt jól melegenek nem érzi.

Vizet kell neki adni jó hideget, de nem annyit, a' mennyit kíván, mert azt a' mint megitta, nyomban kihányja; a' mi pedig benne megmarad, az nem használ neki. —

Ha a' beteg izzadni kezd, a' vízzel csínyán kell bánni, nehogy a' hányás hasfolyás újra elővegye; a' mi ha ismét történnék, mindent újra kell kezdeni.

Ha már a' beteg sem nem hány, sem hasa nem megy; izzad is: akkor elalszik, és ez jó; mert még jobban megizzad; 's utána a' bádgyadtságon kívül helyén van.

Ezután arra kell vigyázni, hogy egy par napig csak rántott levet kapjon, sokat ne aludjék, mert különben feje ugy elkábul, hogy fölkelni magától nem tud. Azért üljön föl az ágyban mikor nem kell aludnia.

Ha ezen módon a' faluban a' szorgalmas asszonyok, leányok egyet lábra állítottak, majd elhívják őket a' többi betegekhez is, és ha ezt örömet teszik, — az Isten is megjutalmazza. Ekkor majd ha orvos vetődik közükbe, attól bővebb tanácsot is örömet elfognak fogadni.

Irtam Pesten novemb. 3-kán 1848.

PÓLYA JÓZSEF.

Az országgyűlésről.

Két hónapjánál is több, hogy az országgyűlésről semmit sem irtunk, mert szakadatlanul ugyanazon egy tárgyról beszéltek a' követek, hogy miképen mentjük meg édes magyar hazán-

kat? Kossuth három héttel ezelőtt elment a' felső táborba, kiösmerni saját szemével, valljon a' katonatisztek nem mesterkélnek-e a' magyarok ellen? és ugy is volt, mert vagy száz husz tisztnak el kellett menni a' táborból. Kossuth megérkezvén, jelentést tett, hogy a' katonaságban igazán bizhatunk, egytől egyig a' hazának igaz fiai. Beszél a' huszárokról, kiről még az ellenség is azt mondá, hogy a' huszárokhoz hozzáfogható katona nincsen; mert a' huszár nem azt kérdi, hogy sok-e az ellenség? hanem merre van? — — Isten ugy segéljen, boldog apa az, ki elmondhatja, hogy huszár fia van! De még a' többi seregeink is ugyancsak vitéz fiakból állnak, mert a' mint Kossuth beszéli, mikor az első ágyúkat elsütötték, — nem hogy megijedtek volna, hanem az egész legénység „éljen”-eket kiabált! . . . Hiában, van tűz a' magyarban, — nem kell azt piszkálni, magától is ég!

Az idén aligha lesz többé harcz, mert az idő és az utak nagyon megromlottak; tavaszig pedig több leszen kétszázezer katonánknál. Kos-

Mi hír Budán?

Az idegen nemzetbeliekből is szüntelen jönnek néhányan, hogy a' magyar szabadság mellett harcoljanak. A' tirolok valami kétszázán már táborunkban vannak: ezek igen jó puskások. Az igazi lengyelek szinte vagy ezerötszázán fogtak fegyvert mellettünk. Csak Isten segítsen meg bennünket, — majd visszaszolgáljuk nekik a' kölcsönt, mint jó testvérekhez illik. —

Seregünk a' bécsi visszavonulás után Pozsonyban és környékén helyzetett el. A' fővezérséget Görgey Arthurra bízták, a' kiben, mivel tős gyökeres derék magyar ember teljesen bizhatunk; mert eddig is kimutatta már, hogy jeles vitéz, azonfölül a' hazát imádja, mit bizonyít az is, hogy a' hazaárulónak — bármi magas rangu legyén is az, ha gázságon éri, meg nem kegyelmez. — Ő magasztaltatta föl Zichy grófot is. — A' pozsonyi tábornost egészen helyre igazítja; ki csak egyetlen rossz hirt, melly a' seregnek ártalmas volna, terjeszteni merészel, általa tüstént föbe lövettetik. A' szökevény meg épen nem számíthat nála semmi kegyelemre. — De a' katonatisztek sem lesznek ám alatta parádés gavallérok, hanem nyelén

suth felszólítá az országgyűlést, hogy most fogjon hozzá az ország dolgaihoz, a' mellyek tudniillik a' föld népének boldogságát illetik, minek folytán legközelebb ismét elveszik a' kontraktualis földek megváltásának munkáját. Reméljük is, — hogy uj esztendő napra azon örvendetes tudósítást tehetjük, a' mire már annyinak fáj a' foga.*)

Vas Gereben.

Felelet.

A' gyomai honvéd egyesület példányait eddig is elküldöttük de ujabban is készek vagyunk a' ki-egészítésre, a' mint már teljesítettük is! Igaz János levelét épen szombaton vettük; a' jövő számban közöljük! Enyingről jött ösmerőseink mondják, hogy egy tisztelt barátunk levelet irt volna hozzánk; de mi erről mit sem tudunk!

*) Czako András polgártársunkat kérjük, hogy a' balai községet erre figyelmeztesse! — Szerk.

kell fogniok a' dolgot, és lelkesen dolgozniok a' haza megmentése ügyében. Ilyen vezér kell nekünk. Isten sokáig éltesse őt.

A' Bécs alatt viselt csatában valami Guyon nevű angol is igen kitüntette magát, ki aztán azért föltisztségre emeltetett. Bezzeg nem törekedtek a' komáromi, győri és esztergami nemzetörök föltisztségre, hanem lábok közé kapták a' földet, és lóhalálban futottak hazáig. Otthon pedig olyanokat hazudtak, hogy szemeszája elállott az embernek, a' ki t. i. hitelt adott nekik. Holott pedig csak három ágyúgolyó tévedett közéjük, melly bizony aligha sokat ütött agyon. Gyáva ember a' kuczkóba való: de az ilyen szabadságot sem érdemel ám. Öseink nem ingyen kapták ezt a' földet, hanem sok véres csatát küzdöttek, és védelmében is nem egy, hanem ezer meg ezer derék magyar ember ontotta véré, és meghaltak, hogy mi örökösei legyünk a' földnek, és egyuttal vitézségöknek is. Szégyen, gyalázat a' gyávaság; az megbecsteleníti a' magyar nevet, az ősi dicsőséget, ki mielőtt farkasszemet

nézett volna magával az ördöggel is, megfutamodik. Az olyan embernek egy jó szót se adjanak kigyelmetek. — Ősi világban az ilyen nyulszívűek szolgaságba taszítottak. Most sem valók másra!

A szerencsétlen Bécs Windischgrätz seregei által elfoglaltatott. Képzeltelen azon kegyetlenség, melyet a vad horvát és cseh katonák elkövettek a szegény bécsi-eken. A császár parancsából, Bécsnek legszebb utcái halomra döntettek, a leggyönyörűbb mesterműveket összezesték, elégették. Minden házat kiraboltak, a szabadon beszélőket és szabadságért küzdőket fölkoncizolták, lötték és akasztották. Tíz ezer szabad ember legyilkoltatott, tizszer annyit földönfutóvá tett a vérszopó királyi gőgösség, csupán azért, hogy a megmaradottakat rabszolgaságba verje istentelenül. A virágzó szép város, — most egy eleven temető, melyben számos halottakon kívül kétszáz ezer eleven halott lézeng, nem tudva, mikor kerekedik kedve a dühös császári családnak, hogy őket is legyilkoltassa rabló katonái által.

Ez a sors várna reánk is, ha Windischgrätzet Magyarországba eresztenők. Ezen irtózatos mézszárlást nevezi a császár atyai szeretete jelének. Ezt nevezi ő rendez állapotnak, így hiszi erősnek királyi székét, ha népei vérével festetheti be bársonyát. — De él az örök Isten, ki ennyi rettenetes bünt boszulatlanul nem hagyand.

Simonicsot, ki Trencsénben dulakodott, a mi hővédeink megkergették. De hogy egészen is tönkre tették volna az bizonyos, csak vezéreik lettek volna jobbak. — A katonák tiszték között sem ártana ám mustrát tartani. A ki csak parádénak tekinti a tisztséget, azt el kell

csapni irgalmatlanul. Nekünk olyan emberekre van szükségünk, a kik az ellenséget pokolból is ki merik piszkálni, és száz halállal is szembe szállanak, hogy vagy győzzenek, vagy pedig dicsően essenek el. Jó volna tehát minden vezérnek, midőn az ellenségre megy, megparancsolni: hogy barátom, vagy megvered az ellenséget, vagy magad sem jössz vissza többé! Így tett Franciaország, az első forradalom idejében, és ugyancsak megcsépezték ám vezérei mindenütt az ellenséget. Ekkor tudom, hogy egyetlen gyáva tisztünk sem volna: és azok a pipes gyerkőcök tiszték, meg azok a nagy szemöldökű táblabírák, elkotródnának a hadseregtől, hol csak rontani tudnak.

Kigyelmetek is ezután, ha tisztet választanak, ne azt nézzék, hogy mekkora szakálla van, hanem hogy helyén van szive és esze. A nagyszájú emberektől különösen őrizkedjenek: mert ezek, ha kenyértörésre kerül a dolog, leghitványabb, pulya, gyáva hősök.

Erdélyből folyvást örvendetes híreket kapunk, hogy székely testvéreink az oláhságot ugyancsak irtogatják ám. — Lám, a székelyek közül sokan pusztá kézzel is elmennék az ellenségre, mert azt mondják, hogy lesz az ellenségnek fegyvere, melyet tőle elvegyenek. Azt mondják: hogy pukkan ugyan egyszer a puska és ágyú, de másodszor nem érnek reá löni oláh uraimék, mert akkorra már odarohan a székely, és ágyú, puska az ő hatalmába kerül. Illyenek aztán a méltó utódaik amaz őszittyáknak, kik számunkra e hazát elfoglalták.

Arad és Temesvár még nincsenek bevéve: de az előbbi aligha rövid idő múlva a debreczeniek kezébe nem kerül.

Figyemztetés!

Lapjainkat a póstahivatalokon nagyon rendetlenül kezelik, — fájdalom, de mindedig nem tudtunk nyomára jöni a rendetlenség okának, azonban biztosíthatjuk olvasóinkat, hogy kormányunk új évre nagyszerű intézkedéseket akar tenni a póstai rendszerben. Kötelességünknek tartjuk azonban, hogy a jelentkezőknek a hiányzó példányokat pontosan megküldjük.

Felelősszerkesztő: Vas Gereben. (Radákovich József.) Szerkesztőtárs: Arany János. Szerkesztői szállítás: Pesten Üriutczában, b. Orczyházban, második emelet.

Nyomatja Kozma Vazul.